

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор
Силабус вибіркового освітнього компонента дисциплін професійної підготовки
«Спортивний туризм»

Галузь знань:		01 Освіта / Педагогіка	
Спеціальність:		017 Фізична культура і спорт	
Освітньо-професійна програма:		Тренер з видів спорту	
Рівень вищої освіти:		Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни:		вибірковий освітній компонент дисциплін професійної підготовки	
Мова викладання:		українська	
Науково-педагогічні працівники		ПІБ:	Зубаль Майя Вікторівна
		Посада:	Доцент
		Науковий ступінь:	Кандидат наук з фізичного виховання та спорту
		Телефон:	067-787-5423
		E-mail:	zubal@kpnu.edu.ua
		Робоче місце:	Кафедра спорту і спортивних ігор
		Профайл викладача:	https://tinyurl.com/4xrakfus
		ПІБ:	Райтаровська Ірина Валентинівна
		Посада:	Старший викладач
		Вчений ступінь:	
		Телефон:	098-252-4636
		E-mail:	raitarovska@kpnu.edu.ua
		Робоче місце:	Кафедра спорту і спортивних ігор
		Профайл викладача:	https://tinyurl.com/muvy7xjr
Сторінка курсу в MOODLE			
Консультації	Зубаль М.В.	Понеділок – 15.00-16.20 Четвер – 15.00-16.20.	Аудиторія 222 (А) (методичний кабінет кафедри спорту і спортивних ігор)
	Райтаровська І.В.	Середа – 15.00-16.20 Четвер – 15.00-16.20.	Аудиторія 222 (А) (методичний кабінет кафедри спорту і спортивних ігор)
Анотація до курсу		Вибіркова дисципліна професійної підготовки «Спортивний туризм» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт, у першу чергу спрямована на вдосконалення системи професійних теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з організації походів та змагань зі спортивного туризму, секцій з туризму та з техніки безпеки в спортивному туризмі. Навчальна дисципліна передбачає вивчення 5-ти тем, що розглядатимуться на лекційних заняттях: «Класифікація видів і форм туризму», «Топографічна підготовка», «Спортивне орієнтування», «Організація і техніка бівачних робіт», «Рятувальні роботи», «Перша долікарська допомога в туристичних походах», «Переваги і недоліки видів туризму. Форми туристичної роботи», «Робота з компасом, картою. Орієнтування», відповідно 5-ти тем на 15-ти практичних заняттях: «Переваги і недоліки видів туризму. Форми туристичної роботи», «Робота з компасом, картою. Орієнтування».	

	«Техніка і організація бівачних робіт в навчально-тренувальних походах», «Рятувальні роботи», «Організація та проведення змагань з техніки пішохідного туризму з молоддю», «Методика надання першої долікарської допомоги в туристичних походах при різних видах травм». Опанування на відповідному рівні навчальною дисципліною «Спортивний туризм» дасть можливість здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня кваліфіковано використовувати знання про характерні специфічні особливості спортивного туризму й організації туристичних походів з населенням та впроваджувати їх в практику подальшої професійної діяльності.
Мета та цілі курсу	«Спортивний туризм» спеціальності 017 Фізична культура і спорт першого (бакалаврського) рівня покликаний формувати загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності у майбутніх спеціалістів, які спрямовані на вдосконалення системи професійних теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з організації походів та змагань зі спортивного туризму, секцій з туризму та з техніки безпеки в спортивному туризмі.
Методи навчання	Словесні, наочні та практичні методи, розповідь, діалогічний метод, бесіда; програмовий метод, презентація, демонстрація; метод моделювання, рольовий метод) вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання; технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.
Формат курсу	Стандартний курс (очний, заочний із застосуванням дистанційних технологій навчання).
Результати навчання	За результатами вивчення вибіркової дисципліни професійної підготовки «Спортивний туризм» в здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 242 Туризм формуються наступні <i>програмні результати навчання</i>: - ПРН 7 здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами (випускник має володіти знаннями про розвиток рухових якостей різних вікових груп населення); - ПРН 8 здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації і проведення спортивних змагань (випускник володіє знаннями організації та проведення туристичних походів, змагань з туризму та має здатність складати документацію та оформляти звіти щодо проведених заходів); - ПРН 10 оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи (випускник володіє знаннями організації та проведення туристичних походів, прогулянок, екскурсій та різних спортивно-масових заходів, що сприяють здоровому способу життя, вміє визначати фізичний стан людини за методом тестування та антропометричними показниками); - ПРН 13 використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості (фахівець володіє руховими навичками на рівні зразкового показу та вдосконалює руховий арсенал з інших видів спорту). <i>Завдання дисципліни:</i> 1. Сформулювати у здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, які визначені освітньо-професійною програмою Туризм 2. Опанувати навчальний матеріал навчальної дисципліни на відповідному рівні.
Компетентності:	Відповідно до освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня формуються: <i>Інтегральна компетентність.</i> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <i>Загальні компетентності:</i> - ЗК 04 здатність працювати в команді; - ЗК 12 застосовувати знання в практичних ситуаціях. <i>Спеціальні компетентності:</i> - СК 03 здатність до організації оздоровчо-рекреаційної активності різних груп населення; - СК 9 здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів; - СК 12 здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар. <i>Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування.</i> Згідно з Національним класифікатором України (Класифікатор професій ДК 003:2010) випускники, які здобули вищу освіту за освітньо-професійною програмою, можуть обіймати первинну посаду: 3475 – Тренер з виду спорту (федерації, збірної чи клубної команди, спортивної школи і т. д.); 3475 – Тренер-викладач з виду спорту (спортивної школи, секції); 3475 – Інструктор-методист спортивної школи; 3475 – Інструктор-методист з фізичної культури та спорту.

Пререквізити	Для вивчення курсу «Спортивний туризм» здобувачі вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» повинні володіти базовими знанням з дисциплін «Теорія і методика рухливих ігор та забав», «Теорія і методика спортивних ігор», «Історія і культура України», «Теорія і методика фізичного виховання», «Анатомія людини з основами спортивної морфології», «Фізіологія людини», «Гігієна», «Педагогіка», «Психологія», студенти мають оволодіти знаннями і навичками формування у майбутніх фахівців вмінь виховувати у підростаючого покоління дбайливе ставлення до природи та духовних надбань українського народу; оволодіння технікою пішохідного туризму; організацією дозвілля спортивного туризму; формування у майбутніх фахівців навичок самостійно організовувати прогулянки, екскурсії, туристичні походи; вироблення умінь застосовувати набуті знання, вміння і навички у професійній діяльності.		
Пореквізити	Набутті теоретичні знання практичні вміння та навички з вибіркової навчальної дисципліни «Спортивний туризм» можуть бути використані під час вивчення таких навчальних дисциплін, як: «Сучасні популярні види фізичної активності ігрової спрямованості».		
Обсяг і ознаки курсу	Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання/ рік викладання	3-й	3-й
	Семестр вивчення	V семестр	V семестр
	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки / вибіркового освітнього компонента	вибіркового освітнього компонента	
	Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити	4 кредити
	Загальний обсяг годин	120 годин	120 годин
	Кількість годин навчальних занять	40 годин	40 годин
	Лекційні заняття	10 годин	4 години
	Практичні заняття	30 годин	12 годин
	Семінарські заняття		-
	Лабораторні заняття		-
	Самостійна та індивідуальна робота	80 годин	104 години
	Форма підсумкового контролю	залік	залік
Технічне й програмне забезпечення /обладнання	Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія (216), мультимедійний проєктор VIEWSONIC PJD5250 DLP (2016 р., 1 шт.), екран для проєктора; ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, мультимедійний методичний кабінет кафедри спорту і спортивних ігор, аудиторія (222 а), телевізор (плазма) TV AUDIO SAMSUNG 104-IX (2008 р., 1 шт). Спортивний зал № 2, аудиторія 225 для проведення практичних занять, стадіон К-ПНУ, для проведення практичних занять, матеріально-технічне забезпечення для проведення практичних занять: Викладання практичного компонента потребує наявності спеціального туристичного спорядження: наплічників, туристичних килимків, наметів, карабінів, туристичні системи, мотузки, переправа, казанки, сокири, спеціального спорядження для рятувальних робіт, анімаційного спорядження.		
Політики курсу	Умови визначення успішного засвоєння вибіркової навчальної дисципліни «Спортивний туризм»: - кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання; - критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компонента та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету; - здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт; - здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік/диференційованих залік, отримує підсумкову рейтингову оцінку, яка визначається як сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролю з цього освітнього компонента;		

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами поточного контролю з освітнього компоненту, підсумкової формою контролю за яким встановлено залік/диференційований залік отримує оцінку F за шкалою ЄКТС та «не зараховано»/«незадовільно» за національною шкалою;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю з освітнього компоненту у формі заліку/диференційованого заліку зобов'язаний ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі (звітах, планах-конспектах) студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

«Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (<http://surl.li/bkxyp>).

«Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<http://surl.li/cxmzn>).

Відвідання занять. Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» (<https://tinyurl.com/4tfmzkfb>).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати (перескладати) екзамени, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідовувати академічну заборгованість у встановлені терміни (<https://tinyurl.com/2jxk72w2>).

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view?pli=1>) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю):

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);

- підготовка конкурсної наукової роботи;

- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;

- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті.

1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження.

2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені даною робочою програмою.

3. Система оцінювання. Здобувач отримує:

- **відмінно (12-10 балів)**, якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання; якщо посів I місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього

	компонента); якщо посів I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання та високий рівень практичних навичок, здобутих у неформальній освіті. Він не просто засвоїв матеріал, а й здатен застосовувати його в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення; - добре (9-7 балів): якщо зміст збігається з основними положеннями певної теми; якщо посів II або III місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів II або III місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають ключовим положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, що були частиною курсу. Може виконувати аналітичну роботу, але потребує додаткових роз'яснень для вирішення нестандартних проблем; - задовільно (6-4 балів): короткостроковий семінар або тренінг, що дає базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, але його знання є фрагментарними, а навички – обмеженими. Його знання є поверхневими, і він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми.							
Схема курсу	Денна форма здобуття вищої освіти							
	Кількість годин							
	у тому числі							
	разом	лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота	
	Змістовий модуль 1. Організація і проведення туристичних походів							
	Разом за змістовим модулем	120	10	30	-	-	80	-
	Разом годин	120	10	30	-	-	80	-
	Заочна форма здобуття вищої освіти							
	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		разом	у тому числі					
	лекційні заняття		практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота	
Змістовий модуль 1. Організація і проведення туристичних походів								
Разом за змістовим модулем	120	4	12	-	-	104	-	
Разом годин	120	4	12	-	-	104	-	
Форми та методи оцінювання	Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт ОС «бакалавр» здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE, вирішення проблемних ситуацій, аналіз виконаної роботи, виконання творчих завдань, залік.							
Критерії оцінювання результатів навчання	Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (http://surl.li/hwbc). Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів. Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної							

	заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:	
	$R = ((0,05 \times CO) + 0,4) \times BB$	
	де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль; CO – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю; BB – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.	
	Наприклад: Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «Теорія і методика спортивних ігор» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля 1 отримав 15 оцінок, а саме: 10, 11, 9, 9, 10, 11, 12, 8, 9, 11, 8, 12, 10, 10, 11. Ваговий бал ЗМ 1 складає 100 балів. Дії НПП, або здобувача: - визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 10 балів; - отримані значення підставити у формулу: $R = ((0,05 \times 10) + 0,4) \times 100 = 90$ Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль 1 ОК «Теорія і методика спортивних ігор» отримав – 90 балів.	
	Поточний і модульний контроль (100 балів)	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота	100 балів
50 балів	50 балів	
Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти		
Змістовий модуль 1 (50 балів)		
<i>Переваги і недоліки видів туризму. Форми туристичної роботи.</i>		
1. Переваги і недоліки пішохідного, гірського, велосипедного, лижного, водного, спелеологічного видів туризму.		4 – 12
2. Методика проведення туристичного походу з видів туризму.		4 – 12
3. Організація і проведення прогулянок, екскурсій, туристичних походів, змагань зі спортивного туризму.		4 – 12
<i>Орієнтування на місцевості, робота з компасом і картою</i>		
4. Опис та робота з топографічною картою. Зображення рельєфу на топографічних картах.		4 – 12
5. Робота з компасом.		4 – 12
6. Орієнтування: орієнтування за небесними світилами; орієнтування на місцевості за допомогою карти; орієнтування за місцевими предметами.		4 – 12
<i>Техніка і організація бівачних робіт в навчально-тренувальних походах. Рятувальні роботи.</i>		
7. Організація бівачних робіт в наметовому містечку; напінання наметів, облаштування табору.		4 – 12
8. Види вогнищ та їх призначення, робота біля вогнища, розпалювання вогнища.		4 – 12
9. Згортання біваку та вихід на маршрут.		4 – 12
10. Підготовка групового та індивідуального спорядження для некатегорійного туристично-красназничого походу.		4 – 12
11. Організація харчування туристів у поході.		4 – 12
12. Рятувальні роботи.		4 – 12
<i>Методика надання першої долікарської допомоги в туристичних походах при різних видах травм.</i>		
13. Медичні пов'язки та методика їх в'язання		4 – 12
14. Надання ПДД при переломах, вивихах, забоях. Надання ПДД при кровотечах, опіках, отруєннях. Надання ПДД при укусах тварин.		4 – 12
15. Види транспортування потерпілого.		4 – 12
	Самостійна робота зі ЗМ 1	4 – 12
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття. Для допуску до екзамену необхідно мати не менше 60 балів поточної успішності.	

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Рекомендована література Основна 1. Гуска М. Б., Зубаль М. В. Основи теорії і методики рекреаційно-оздоровчого туризму : методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський : «Аксіома», 2018. 100 с. 2. Гуска М. Б., Стринадко В. С., Гуска М. В., Зубаль М. В., Стасюк І. І. Перша долікарська допомога та критичні ситуації під час подорожей : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. 264 с. 3. Дмитрук С. В., Дмитрук О. Ю. Соціально-педагогічні технології в туризмі : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2018. 327 с. 4. Зубаль М. В., Гуска М. Б., Райтаровська І. В., Мазур В. Й., Авінов В. Л. Спортивний туризм. Кам'янець-Подільський : ПП Яцишин Ю. І., 2021. 417с. URI: https://tinyurl.com/52pffjt9 (дата звернення: 19.08.2025). 5. Пангелов Б.П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2019. 248 с. (Серія «Альма-матер»). Допоміжна 1. Авінов В. Л., Райтаровська І. В., Зубаль М. В. Принципи використання спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка:збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. С. 321-323. URI: https://tinyurl.com/nhhdyb3n (дата звернення: 24.08.2025). 2. Борисенко В. Традиції і життєдіяльність етносу: на матеріалах святково обрядової культури українців : навчальний посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів. Київ : Університет, 2000. 191 с. 2. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2009. 304 с. URI: https://infotour.in.ua/grabovsky.htm (дата звернення: 19.08.2025). 4. Гуска М. Б., Зубаль М. В., Гуска М. В., Мазур В. Й. Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. 400 с. URI: https://tinyurl.com/2p9hbu8a (дата звернення: 18.07.2025). 5. Зубаль М. В., Райтаровська І. В., Авінов В. Л. Аналіз стану дослідження проблеми спілкування вчителя фізичної культури та основні напрямки її вирішення. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. С. 336-337. URI: https://tinyurl.com/nhhdyb3n (дата звернення: 19.08.2025). 6. Мицкан Т., Мицкан Б., Маланюк Т., Єрмаков С., Єрмакова Т., Зубаль М., Потапчук С., Кужель М. Анімація в системі активного дозвілля. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини / [редкол. : Єдинак Г. А. (відп. ред.) та ін]. Кам'янець-Подільський : Видавець Панькова А. С. 2023. Випуск 28(1). С. 24-38. URI: http://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/article/view/278970 (дата звернення: 22.08.2025). (Фахове видання). 7. Цапко А.М., Трофіменко В.О., Зубаль М.В., Ковач Ш.А., Литвин-Жмурко Т.С. Дистанційне та змішане навчання фізичній культурі у військовий час в Україні. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»): журнал. 2023. № 2(16) 2023. С. 219-227. URI: http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/issue/view/123 (дата звернення: 19.08.2025). (Фахове видання). 8. Чепелевська М.М., Зубаль М.В., Райтаровська І.В. Ефективність механізму реалізації формування професійної компетентності майбутніх фахівців туристичної галузі. Фаховий науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Категорія В. Вип. 47, 2022. С.239-243. URI: https://tinyurl.com/u6y9cwu5 (дата звернення: 19.08.2025). (Фахове видання). 9. Khurtenko, O., Shuldyk, A., Zubal, M., Raytarovska, I., Senyk, A., & Bereziak, K. Developing Students' Psychological Readiness to Make Decisions in Extreme Coaching Situations. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 12(1), 88-103. (2021). URI: https://tinyurl.com/h3maeua3 (дата звернення: 21.07.2025) (Web of science) 10. Alieksiev, O., Zubal, M., Raytarovska, I., Skavronskiy, O., & Babiuk, S. (2023). Implementation of blended learning in the students training of the specialty physical culture and sports. Amazonia Investiga, 12(70), 156-166. URI: https://doi.org/10.34069/AI/2023.70.10.14 (дата звернення: 21.07.2025) (Web of science)
Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/

